

3	32	323			323.0
konstruktioner	vægge- skorstene	lette skillerum			lette skillerum, alment

juli 1949

Definition

Ved *lette skillerum* forstås skillerum, der er anbragt i en enkelt etage, hvilende på etageadskillelsen og ikke beregnet til at overføre anden belastning til denne end sin egen vægt.

Lette skillerum anvendes til den endelige opdeling af en bygning i rum udover den opdeling, der allerede er foregået ved hjælp af ydervægge og de andre bærende eller ikke-bærende vægge, som danner bygningens grundstamme.

I det følgende er fremdraget en række forhold, der må tages i betragtning ved valget af et let skillerum.

Det afhænger af den i det enkelte tilfælde foreliggende opgave, hvormange af disse synspunkter man må medtage i sin vurdering, og hvilken vægt man må lægge på de enkelte funktionskrav ved udvælgelsen af det til formålet bedst egnede lette skillerum.

Stabilitet

Skillerummet må være i besiddelse af tilstrækkelig stabilitet. Dette gælder dels a) skillerummet som helhed og dels b) alle dele af skillerummet.

a) skillerummet må være tilpas stift, således at det ikke arbejder og går fra ved tilslutning til vægge, gulv og loft samt omkring åbninger (døre etc.).

b) skillerummet må kunne stå for almindelige lokale påvirkninger (f. eks. et møbel, der stødes hårdt op mod væggen).

Vægt

Da skillerummet (i reglen) hviler på etageadskillelsen og dets vægt således er bestemmende for dimensioneringen af dækket, er man interesseret i den mindst mulige vægt. (Ved de i Københavns kommunes bygningsvedtægt opstillede tabeller for dimensionering af træbjælkelag er det således en forudsætning, at et let skillerum højst vejer 100 kg pr. m²). Ved mindre skillerum af visse konstruktioner kan belastningen i enkelte tilfælde overføres direkte til murene, og vægten således spille en underordnet rolle. Meget lette skillerum er mindre isolerende for luftlyd. Hvor lydisoleringen er vigtig, kan det derfor medføre, at kravet om ringe vægt må tilsidesættes.

Tykkelse

I reglen vil man, bl. a. for at opnå de størst mulige frie rumarealer, være interesseret i den mindst mulige tykkelse af skillerummet.

Brandsikkerhed

Autoriteterne vil især ved opholds- og arbejdsrum stille krav om konstruktioner, der er mindst lige så brandhemmende som et forskriftsmæssigt, dobbelt, pudset bræddeskillerum.

Fugtisolering

Ved fugtige rum (f. eks. bade- og W.C.-rum) og ved rum, hvor der kan befrygtes fugt (f. eks. kælderrum) må vælges skillerum, der ikke angribes af fugt.

Varmeisolering

Autoriteterne vil kræve passende varmeisolering ved skillerum mod andet lejemål. Herudover vil det i mange tilfælde være hensigtsmæssigt at ønske en passende varmeisolering af lette skillerum mellem rum, hvor der kan forventes forskellig temperatur.

Lydisolering

Lette skillerum vil være mere eller mindre isolerende for luftlyd, i reglen vil isoleringen forbedres med tiltagende vægt.

En effektiv lydisolering vil kræve særlige foranstaltninger. Der udføres stadig forsøg med i denne henseende egnede konstruktioner. En udførlig behandling af lydisolerende skillerum vil senere fremkomme.

Monteringslethed

Ved nybygninger, hvor opstillingsarbejdet og færdigbehandlingen kan indpasses i hele byggeprocessen, spiller dette krav en mindre rolle.

Ved bygningsforandringer og på steder, hvor der, som f. eks. i kontorbygninger, ønskes stor smidighed i rumopdelingen efter skiftende behov, er det af stor vigtighed, at skillerum kan opstilles (og nedtages) ved en enkel og hurtig arbejdsproces, der medfører så få gener som muligt for lokalernes fortsatte brug.

Vedligeholdelse, holdbarhed

For at sikre skillerummet en levetid svarende til formålet, må der tages hensyn til, at især de skjulte dele af konstruktionen er beskyttet på passende måde. Organiske materialer er særligt udsatte. Hvor der er mulighed for fugt (f. eks. i kældre) bør træ derfor lægges frit, så det stadig er under kontrol og kan udskiftes. Også jern må beskyttes mod angreb af fugt.

Overfladebehandling

Alt efter opgavens art kan man ønske det færdige skillerum egnet til en grovere eller finere efterbehandling. I rum med pudsede vægge ønskes således i reglen en overflade, der kan behandles med maling eller tapetsering som de pudsede vægge.

Installationsmuligheder

Ofte må der gennem skillerummet føres rør (vand, centralvarme m. v.) og i selve skillerummet kan ønskes skjult installationer (f. eks. elektriske ledninger).

Ophængningsmuligheder

Pa skillerummet ønskes i reglen mulighed for overalt at kunne fastgøre søm eller skruer til ophængning af forskellig art.

Undertiden ønskes tillige mulighed for fastgørelse af større ting (W.C.-cisterner, håndvaske, ophængt inventar etc.).

Aflukningsgrad

For skillerummet kan af forskellige grunde ønskes en større eller mindre aflukningsgrad, varierende fra fuldstændig tæthed, gennem tætte, men lysgennemtrængelige skillerum (f. eks. glasskille- rum) til relativt åbne skillerum, der tillader både ventilation og lysgennemgang (f. eks. tremme- eller trådvævsskillerum).

Økonomi

Prisbilligheden kan være afgørende.

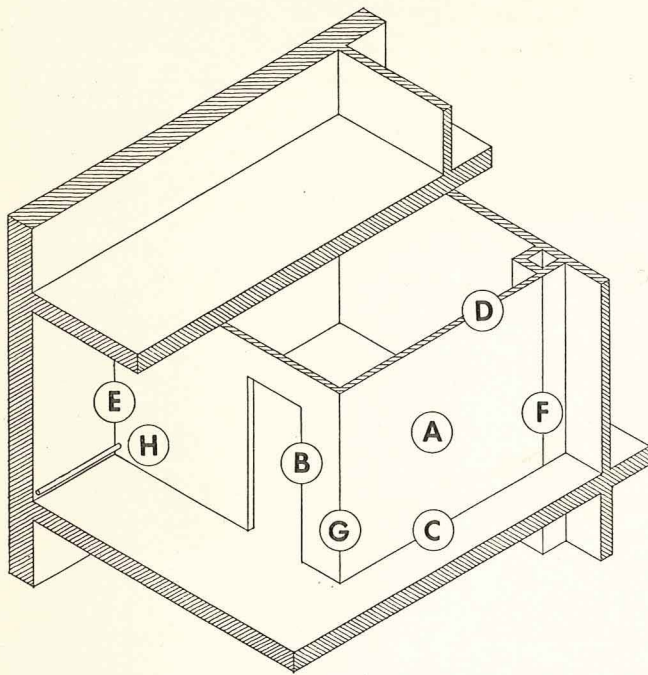
Når prisniveauet anses for forholdsvis stabilt, vil der i Byggebogen fremkomme oplysninger, der tillader en økonomisk sammenligning.

Materialerens synspunkt

I perioder med begrænset produktion og import af visse bygningsmaterialer kan man ved valget af skillerum ofte være tvunget til at tage ensidigt hensyn til de på det pågældende tidspunkt fremskaffelige materialer.

3	32	323				323.0
konstruktioner	væggeskorstene	lette skillerum				lette skillerum, alment

juli 1949

Ved gennemgangen af hvert enkelt skillerum er følgende opdeling tilstræbt:

Konstruktionsprincip og udførelsesmåde, som indeholder

- en kort beskrivelse af selve konstruktionsprincippet og de anvendte materialer.
- Københavns kommunes krav til det pågældende skillerums konstruktion og materialer.
- en almen beskrivelse af skillerummets udførelse, som kan danne grundlag for arbejdsbeskrivelsen.
- evt. omtale af særlige forhold vedr. skillerummet som helhed.
- en kort oversigt over de forskellige faser og entrepriser indenfor arbejdsprocessen.

Disse 4 eller 5 grupper har ikke i alle tilfælde klart kunnet udskilles, bl. a. fordi en sådan udskillelse ofte vil medføre urimelige gentagelser, ligesom en af grupperne undertiden kan have sin naturlige plads midt i en anden gruppe.

Anvendelse, som angiver dels den almindelige anvendelse af skillerummet, og dels eventuelle krav til udførelse m. m. ved anvendelse under særlige forhold. De opgivne tilladelser og krav er baseret på bestemmelserne i Københavns kommune.

Egenskaber, som igen er opdelt i

- montering**, omfattende særlige forhold vedr. dels montering af selve skillerummet, og dels montering af diverse genstande på skillerummet. For at få det fulde overblik over monteringsletheden, må man tillige gennemgå afsnittet konstruktionsprincip og udførelsesmåde, samt de detaljer, som bliver aktuelle i det enkelte tilfælde. Detaljer, se nedenfor.
- modstand overfor mekaniske påvirkninger**, omfattende skillerummets stabilitet som helhed og dets evne til at modstå lokale påvirkninger.

- vægt**.
- varmeisolationsevne**, udtrykt ved transmissionstallet k (beregnet efter de i Statens Byggeforskningsinstituts rapport nr. 1, »Økonomisk varmeisolerings«, anvendte tal).
- lydisolationsevne**.
- modstand overfor ild**, omfattende brandsikkerhed og om muligt branddrøjhed, hvorved forstås skillerummets evne til at bevare sin stabilitet under ildpåvirkning.
- forhold overfor fugt**, omfattende vandopsugning, arbejden under forskellige fugtighedsforhold m. m.
- diverse**, f. eks. forhold overfor *svind*, *snylteplanter* og *skadedyr* (for visse skillerums vedkommende).

Materialeforbrug

Detaljer (bogstaverne refererer til oversigtstegningen).

A. selve **vægfladen** behandles udførligt under afsnittet konstruktionsprincip og udførelsesmåde. Ved skillerum, som kræves pudset eller på anden måde særlig overfladebehandlet, er dette punkt udførligt omtalt under afsnittet, detaljer.

B. forhold ved **døre og andre åbninger**.

C. **tilslutning til gulv**, som efter skillerummets type kan være opdelt i

- tilslutning *ved træbjælkelag*
 - skillerummet anbragt parallelt med og over en bjælke.
 - skillerummet anbragt parallelt med og mellem bjælkerne.
 - skillerummet anbragt på tværs af bjælkerne.
- tilslutning *ved jernbjælkelag*
 - skillerummet anbragt parallelt med og over en bjælke.
 - skillerummet anbragt parallelt med og mellem bjælkerne.
 - skillerummet anbragt på tværs af bjælkerne.
- tilslutning *ved betondæk og lign.*

Ved visse skillerumstyper kommer dog kun anbringelse på selve gulvbelægningen i betragtning.

D. **tilslutning til loft**, som kan være opdelt i

- tilslutning *ved forskallede lofter*.
- tilslutning *ved betonlofter og lign.*

E. **tilslutning til vægge**, som kan være opdelt i

- tilslutning til bræddeskillerum*.
- tilslutning til murværk eller beton*.

Derudover kan der i visse tilfælde blive tale om tilslutning til andre lette skillerum.

F. **tilslutning til skorsten, aftræksrør og lign.**, som i reglen omfatter

- tilslutning til *murede kanaler*.
- tilslutning til *kanaler af beton, asbestcement og lign.*, hvori der ikke må sømmes eller hugges.

G. **Fritstående hjørner**, hvor dette volder problemer.

H. **rørgennemføringer**, som er opdelt i

- gennemføring af *vand- og centralvarmeledninger*.
- gennemføring af *gasledninger*.
- gennemføring af *faldrør*.
- elektriske installationer*.

I. evt. **overfladebehandling**, se A.